

V 7: Komunikačné aktivity projektu



Štúdia bola financovaná z EÚ NextGenerationEU prostredníctvom Plánu obnovy a odolnosti SR v rámci projektu č. 09I01-03-V04-00086

Komunikačné aktivity projektu

V kontexte tohto projektu sa komunikačné aktivity trochu odlišovali od diseminačných aktivít. Kým diseminácia sa zameriavala najmä na šírenie výsledkov výskumu (publikácie, konferencie, odborné výstupy), komunikácia zahŕňala širšie informovanie o projekte, jeho cieľoch, priebehu a význame pre rôzne cieľové skupiny.

V priebehu realizácie projektu bol implementovaný ucelený súbor komunikačných a exploatačných aktivít s cieľom maximalizovať jeho spoločenský a vedecký dopad. Tieto aktivity boli zamerané na propagáciu projektu a jeho výsledkov, komunikáciu relevantných tém a zistení vyplývajúcich z výskumu a zabezpečenie záujmu zainteresovaných aktérov o témy projektu, jeho výstupy a odporúčania.

Súčasťou komunikačnej stratégie bolo vytvorenie jednotnej a koherentnej vizuálnej identity projektu (logo), prostredníctvom ktorej boli výstupy a aktivity označené voči všetkým cieľovým skupinám.

Bežné komunikačné aktivity

Tieto boli realizované prostredníctvom viacerých kanálov:

Online komunikácia prebiehala najmä prostredníctvom webových stránok CPSV SAV, Prognostického ústavu SAV a Slovenskej akadémie vied, ako aj cez sociálne siete (Facebook a LinkedIn). Dôležitým nástrojom komunikácie bola webová prezentácia projektu na stránke Centra spoločenských a psychologických vied SAV, v. v. i., kde boli sprístupňované základné informácie o projekte, jeho výskumnom zameraní a realizovaných aktivitách.

Vedecká a odborná komunikácia

Komunikácia projektu prebiehala aj prostredníctvom vedeckých a odborných podujatí, na ktorých boli prezentované priebežné a záverečné výsledky výskumu. Tieto aktivity umožnili nielen šírenie poznatkov medzi odbornou komunitou, ale zároveň vytvárali priestor na odbornú diskusiu, získanie spätnej väzby a rozvoj spolupráce s domácimi a zahraničnými výskumnými pracoviskami.

V roku 2025 boli výsledky projektu prezentované na prestížnej medzinárodnej konferencii 2025 Gypsy Lore Society Annual Meeting and Conference on Romani Studies, v Paríži (Francúzsko) na Institut National des Langues et Civilisations Orientales. Konferencia patrí medzi najvýznamnejšie svetové podujatia zamerané na výskum Rómov. Na konferencii bol prezentovaný príspevok Roma Poverty and Marginalization amid the Decline of Mining Towns, publikovaný v konferenčnom zborníku (Conference Book, Paris: Institut National des Langues et Civilisations Orientales; Institute of Ethnology and Social Anthropology, Slovak Academy of Sciences, 2025, s. 151, ISBN 978-80-69127-07-4). Príspevok predstavil výsledky výskumu zameraného na vzťah medzi postindustriálnou transformáciou, klimatickou zmenou a environmentálnou záťažou a prehlbovaním sociálneho vylúčenia rómskeho obyvateľstva v banských regiónoch.

Vybrané výstupy projektu boli zároveň prezentované aj na 5th ISA Forum of Sociology, ktoré sa konalo v dňoch 6. - 11. júla 2025 v Rabate (Maroko). Fórum organizované Medzinárodnou sociologickou asociáciou (ISA) patrí medzi najvýznamnejšie svetové podujatia v oblasti sociológie a pravidelne združuje niekoľko tisíc výskumníkov zo všetkých kontinentov. Účasť na tomto fóre umožnila predstaviť výsledky projektu v širšom medzinárodnom kontexte výskumu sociálnych nerovností, environmentálnej spravodlivosti a regionálnych transformácií, ako aj získať odbornú spätnú väzbu od zahraničných vedcov. Zároveň prispela k zvýšeniu medzinárodnej viditeľnosti projektu a vytvorila priestor na rozvoj budúcej vedeckej spolupráce.

Komunikácia vo vzťahu k širšej verejnosti

O problematike dekarbonizácie, nízkouhlíkovej transformácie a širších spoločenských dôsledkoch klimatickej zmeny sa diskutovali prostredníctvom akademických podcastov Slovenskej akadémie vied, ktoré predstavujú významný nástroj popularizácie vedeckých poznatkov a komunikácie výsledkov výskumu smerom k širšej verejnosti. Prostredníctvom týchto formátov sú komplexné vedecké témy sprístupňované zrozumiteľnejšou formou a zasadené do širšieho spoločenského, ekonomického a environmentálneho kontextu.

Súčasťou komunikačných aktivít projektu bola aj účasť členov riešiteľského kolektívu na popularizačných a odborných komunikačných platformách, ktoré umožnili sprístupniť výsledky výskumu a súvisiace odborné témy širšej verejnosti. Významným komunikačným nástrojom bola účasť v 95. epizóde Vedeckého podcastu SAV, ktorá bola publikovaná 7. novembra 2025. V rámci tejto epizódy vystúpil hlavný riešiteľ Richard Filčák, kde diskutoval

o problematike klimateckej zmeny, dekarbonizácie a spoločenských dôsledkov environmentálnej transformácie. Diskusia zdôraznila, že klimatecká zmena už nie je iba odbornou témou obmedzenou na prírodovedné disciplíny, technologický vývoj alebo energetický sektor, ale predstavuje komplexnú spoločenskú výzvu s priamymi dopadmi na každodenný život obyvateľstva, ekonomické rozhodnutia, kvalitu života v mestách a regionálne rozdiely.

Účasť v podcaste predstavovala významnú formu komunikácie vedy smerom k širokej verejnosti. Umožnila prezentovať odborné poznatky zrozumiteľnou formou a poukázať na potrebu prepájania environmentálnych, ekonomických a sociálnych aspektov pri riešení klimateckej zmeny. Takýto formát zároveň podporuje spoločenskú diskusiu o výzvach nízkouhlíkovej transformácie, zvyšuje povedomie o význame klimateckých politík a prispieva k lepšiemu porozumeniu súvislostí medzi vedeckým výskumom a praktickými dopadmi environmentálnych procesov.

Téma nízkouhlíkovej transformácie bola zároveň prezentovaná aj mimo akademického prostredia v rámci medzinárodného multikultúrneho festivalu Pohoda, 2026 dňa 9. 7. 2026. Diskusia na tomto podujatí s účasťou riešiteľa projektu Richarda Filčáka a predsedu SAV Martina Venharta vytvorila priestor na prepájanie vedeckého poznania s verejnou debatou a umožnila predstaviť otázky klimateckej transformácie, energetickej zmeny a jej sociálnych dopadov širšiemu publiku. Účasť na verejnom podujatí zároveň predstavovala formu spoločenskej komunikácie vedy, ktorej cieľom bolo zvýšiť povedomie o výzvach spojených s dekarbonizáciou a poukázať na potrebu spravodlivého prístupu k transformácii ekonomiky a spoločnosti

V rámci komunikačných a diseminačných aktivít projektu boli výsledky a témy súvisiace s dekarbonizáciou a nízkouhlíkovou transformáciou prezentované aj na regionálnej úrovni prostredníctvom odborných podujatí zameraných na praktickú implementáciu klimateckých a energetických opatrení. Podpornou aktivitou bola účasť na prezentácii Štúdie uskutočniteľnosti „Dekarbonizácia vykurovacích systémov v meste Partizánske“, ktorá sa uskutočnila v 28. januára 2026, vo veľkej zasadačke Mestského úradu v Partizánskom.

Podujatie organizované primátorom mesta Partizánske v spolupráci s organizáciou Priatelia Zeme-CEPA vytvorilo priestor na odbornú diskusiu o možnostiach transformácie lokálnych energetických systémov, znižovania emisií skleníkových plynov a uplatňovania princípov

spravodlivej nízkouhlíkovej transformácie na úrovni samospráv. Prezentácia štúdie predstavila konkrétne možnosti modernizácie vykurovacích systémov mesta a diskutovala o technologických, ekonomických a environmentálnych aspektoch prechodu na udržateľnejšie energetické riešenia.

Účasť na tomto regionálnom podujatí predstavovala súvisiacu komunikačnú aktivitu projektu a mimo akademického prostredia umožnila prepájanie vedeckých poznatkov s potrebami miestnej a regionálnej praxe. Zároveň podporila dialóg medzi predstaviteľmi samosprávy, odbornými organizáciami a ďalšími aktérmi zapojenými do prípravy a realizácie klimatických a energetických politík. Takéto aktivity prispievajú k zvyšovaniu povedomia o výzvach a možnostiach dekarbonizácie a podporujú využívanie odborných poznatkov pri rozhodovaní na regionálnej úrovni.

Komunikácia a spolupráce

Spolupráca so zainteresovanými aktérmi predstavovala súčasť realizácie projektu a prispela k prepájaniu akademického výskumu s odbornou praxou, verejnými politikami a aktivitami občianskej spoločnosti. Spolupráce boli rozvíjané s viacerými aktérmi pôsobiacimi v oblasti klimatickej transformácie, dekarbonizácie, regionálneho rozvoja a environmentálnych politík, čím sa podporila širšia spoločenská relevancia a využiteľnosť výsledkov projektu.

Významnú úlohu v rámci týchto aktivít mala odborná spolupráca s mimovládnu organizáciou Priatelia Zeme-CEPA, ktorá sa dlhodobo venuje problematike klimatickej politiky, energetickej transformácie, spravodlivej transformácie regiónov a podpore nízkouhlíkových riešení. Spolupráca s touto organizáciou umožnila prepájať vedecké poznatky s praktickými skúsenosťami z oblasti klimatického plánovania, regionálnych transformačných procesov a prípravy odborných podkladov pre verejnú diskusiu.

Súčasťou komunikačných a odborných aktivít projektu bola aj spolupráca s nadáciou Friedrich Ebert Stiftung (FES), ktorá dlhodobo podporuje odbornú diskusiu o sociálnych, ekonomických a environmentálnych výzvach súčasnej spoločnosti. Spolupráca vytvorila priestor na výmenu poznatkov a komunikáciu výskumných zistení v oblasti klimatickej transformácie, dekarbonizácie a sociálnych aspektov prechodu na nízkouhlíkovú ekonomiku.

V rámci tejto spolupráce boli diskutované najmä otázky spravodlivej transformácie, dopadov klimatických politík na jednotlivé regióny a sociálne skupiny, ako aj potreba zohľadňovať

sociálne a ekonomické nerovnosti pri nastavovaní transformačných procesov. Prepojenie vedeckého výskumu s aktivitami FES umožnilo sprostredkovať odborné poznatky širšiemu okruhu aktérov vrátane predstaviteľov verejnej správy, občianskej spoločnosti a odbornej verejnosti.

Súčasťou komunikačných aktivít projektu bola aj verejná diskusia venovaná publikácii „Uviaznutí na semi-periférii? Stredná Európa medzi kapitalizmom a klimatickou zmenou“ autora Richarda Filčáka, ktorá sa uskutočnila 26. februára 2026 v spolupráci Friedrich Ebert Stiftung (FES) a platformy Proforum.

Diskusia predstavila hlavné tézy publikácie a vytvorila priestor na širšiu odbornú reflexiu postavenia strednej Európy v kontexte súčasných ekonomických, sociálnych a environmentálnych premien. Pozornosť bola venovaná najmä otázkam štrukturálnych výziev spojených s postavením regiónu v globálnych ekonomických vzťahoch, dôsledkom klimatickej zmeny a náročnosti prechodu na nízkouhlíkovú ekonomiku v podmienkach krajín so špecifickou historickou a ekonomickou skúsenosťou. Podujatie umožnilo diskutovať o vzťahu medzi ekonomickou transformáciou, klimatickou politikou a sociálnymi dôsledkami dekarbonizácie. Osobitná pozornosť bola venovaná otázkam spravodlivej transformácie, nerovnomerného rozdelenia nákladov a príležitostí spojených so zelenou transformáciou a potrebe zohľadňovať regionálne rozdiely pri tvorbe klimatických a rozvojových politík.

Diskusia predstavovala významný komunikačný nástroj smerujúci k prepájaniu vedeckého výskumu s verejnou debatou a umožnila prezentovať výsledky a analytické perspektívy projektu širšiemu okruhu zainteresovaných aktérov. Zároveň podporila dialóg medzi akademickou sférou, predstaviteľmi občianskej spoločnosti, odbornou verejnosťou a aktérmi pôsobiacimi v oblasti verejných politík.

Spolupráca prebiehala aj so Slovenskou klimatickou iniciatívou, s ktorou sa realizovala odborná výmena poznatkov a komunikácia v oblasti klimatickej neutrality, dekarbonizácie a výziev spojených so zelenou transformáciou Slovenska. Táto spolupráca vytvorila priestor na prepájanie vedeckého výskumu s aktuálnou odbornou a verejnou diskusiou o klimatickej politike, energetickej transformácii a sociálnych a ekonomických dôsledkoch prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo.

Významným výsledkom tejto spolupráce bola publikácia Riziká zaostávania: Klimatická neutralita a zelená transformácia na Slovensku, ISBN 978-80-570-6537-1. Publikácia predstavuje odbornú analýzu výziev, ktoré prináša prechod ku klimatickej neutralite v podmienkach Slovenska, pričom sa zameriava na širšie ekonomické, sociálne a regionálne súvislosti zelenej transformácie.

Projekt zároveň rozvíjal spoluprácu so zástupcami verejnej správy a samosprávy, najmä prostredníctvom komunikácie s mestom Partizánske, ktoré predstavuje príklad regionálneho aktéra riešiaceho otázku energetickej transformácie a modernizácie lokálnych vykurovacích systémov. Spolupráca so samosprávnymi predstaviteľmi umožnila diskutovať o praktických možnostiach využitia odborných poznatkov pri príprave a implementácii opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou transformáciou na miestnej úrovni.

Významná bola aj spolupráca v rámci akademického prostredia, a to najmä medzi jednotlivými pracoviskami Slovenskej akadémie vied a ďalšími odbornými pracoviskami. Prostredníctvom komunikácie s inými ústavmi SAV a s vedením SAV sa podporovala interdisciplinárna výmena poznatkov a prepájanie výskumných perspektív v oblasti spoločenských, environmentálnych a klimatických tém.

Rozvíjané spolupráce so zainteresovanými aktérmi posilnili spoločenskú relevanciu projektu, podporili využiteľnosť jeho výsledkov a vytvorili priestor pre ďalšie odborné aktivity, výmenu skúseností a pokračovanie spolupráce medzi akademickým sektorom, občianskou spoločnosťou, verejnou správou a ďalšími aktérmi zapojenými do procesu nízkouhlíkovej transformácie.

Interná komunikácia

Súčasťou komunikačných aktivít projektu bola aj pravidelná interná komunikácia v rámci riešiteľského kolektívu, ktorá zabezpečovala priebežnú koordináciu výskumných činností, výmenu informácií a efektívne zdieľanie poznatkov medzi členmi tímu. V rámci pracoviska CSPV SAV, v. v. i., sa uskutočňovali pravidelné interné stretnutia riešiteľského kolektívu, spravidla v mesačnej periodicite. Tieto stretnutia vytvárali priestor na prezentáciu priebežných výsledkov výskumu, diskusiu o aktuálnom stave riešenia jednotlivých aktivít, koordináciu ďalšieho postupu a priebežné vyhodnocovanie plnenia stanovených cieľov projektu. Súčasťou

stretnutí bola aj odborná diskusia k metodickým otázkam, interpretácii získaných poznatkov, príprave publikačných výstupov a plánovaniu diseminačných aktivít.

Pravidelná interná komunikácia zároveň podporovala interdisciplinárnu spoluprácu medzi členmi kolektívu a umožňovala prepájanie rôznych odborných perspektív pri riešení komplexných tém súvisiacich s dekarbonizáciou, klimatickou transformáciou a jej sociálnymi a regionálnymi dopadmi. Tento mechanizmus priebežnej koordinácie prispel k efektívnemu riadeniu projektu, kvalite výskumných výstupov a zabezpečeniu kontinuity jednotlivých výskumných aktivít.

Publikačná komunikácia

Publikačná činnosť projektu spočívala v priebežnom publikovaní vedeckých výstupov v odborných časopisoch a ďalších vedeckých publikačných formátoch. Publikovanie predstavovalo jeden z hlavných nástrojov šírenia výsledkov výskumu a umožnilo ich sprístupnenie odbornej komunite na národnej aj medzinárodnej úrovni. Publikačné aktivity boli priebežne realizované v nadväznosti na jednotlivé fázy výskumu a reflektovali hlavné tematické okruhy projektu, najmä problematiku dekarbonizácie, nízkouhlíkovej transformácie, environmentálnych a sociálnych dopadov klimatických zmien, regionálnych nerovností a spravodlivej transformácie.

Výsledky výskumu boli publikované v recenzovaných vedeckých časopisoch a odborných publikáciách, pričom dôraz bol kladený na kvalitu publikačných výstupov, ich medzinárodnú viditeľnosť a dostupnosť pre odbornú verejnosť. Publikačná stratégia zároveň reflektovala princípy otvorenej vedy, pričom viaceré výstupy boli sprístupnené v režime otvoreného prístupu (open access), čím sa zvýšila ich dostupnosť a potenciál ďalšieho využitia vo vedeckom výskume, pri tvorbe verejných politík aj v aplikačnej praxi.

Publikačná činnosť zároveň slúžila ako dôležitý nástroj odbornej komunikácie, prostredníctvom ktorého boli výsledky projektu zapájané do širších vedeckých diskusií. Publikované práce prispeli k rozvoju poznania v oblasti klimatickej transformácie a jej spoločenských súvislostí a zároveň podporili medzinárodnú prezentáciu výsledkov projektu v rámci relevantných výskumných komunít. Počas realizácie projektu boli vypracované súbory odporúčaní. Viac o vedeckej a odbornej publikačnej činnosti v správe o diseminačných aktivitách projektu.

Zverejňovanie výstupov

Publikačné výstupy vedecké aj odborné boli sprístupňované prostredníctvom výskumnej infraštruktúry žiadateľa, webových stránok inštitúcií a ďalších kanálov (web CSPV, ResearchGate, konferenčné prezentácie a pod.).

Projekt sa nezameriaval na budovanie materiálnej výskumnej infraštruktúry v podobe technického vybavenia, a preto táto oblasť nebola relevantná. V spoločenskovednom výskume však významnú infraštruktúru predstavuje sieť odborných kontaktov a vzťahov, ktoré boli počas projektu systematicky budované. Táto sieť bude naďalej využívaná a rozvíjaná aj po ukončení projektu, predovšetkým na účely zberu dát, spolupráce a rozvoja nadväzujúcich výskumných aktivít. Viac o tomto je v diseminačnej správe projektu.

Komunikácia výsledkov projektu po jeho ukončení

Metodológia vypracovaná v rámci projektu môže nájsť uplatnenie aj pri analýze ďalších regionálnych transformácií. CSPV SAV plánuje využiť vytvorenú poznatkovú bázu pri budúcich výskumných projektoch v rámci Slovenska a zároveň tu vidíme silný potenciál pre budovanie medzinárodnej spolupráce v rámci Európskych výskumných projektov.